

Viljelijätuki-info 2011

Sitoumukset

Tukikelpoisuuden haku ja vaihto

Ympäristötuen poimintoja

Pellon vuokraus

Tukioikeussiirrot

Lomakkeiden merkinnät

- Kaikissa hakulomakkeissa pitää olla
 - Tilatunnus
 - Päiväys
 - Allekirjoitus
 - **Nimen selvennys**
- Lomakkeisiin tehdyt korjaukset
 - Kevyt yliviivaus – korjattu tieto
 - Päiväys
 - Nimikirjaimet, tikkukirjaimin

102A peruslohkolomake

DIGITOINNIN ENNAKKOHYVÄKSYNTÄ

- Koskee nyt kaikkia lohkoja
- Viljelijä hyväksyy uuden digitoidun pinta-alan käytön hallinnollisessa valvonnassa kun uusi ala on enintään 5 aaria pienempi kuin ilmoitettu kasvulohkojen yhteisala
- Poistaa kuulemisen tarpeen syksyllä
- Ei poista oikaisu/valitus – mahdollisuutta tukipäätöksestä

102 C –peruslohkojen muutoslomake

- Lomakkeella ilmoitetaan
 - Uudet peruslohkot (perustaminen)
 - ei koske hallinnonsiirtoja
 - Peruslohkojen jaot ja yhdistämiset
 - Maatalouskäytöstä pysyvästi poistaminen
- Lohkon reunarajojen uudelleen digitointi ilmoitetaan pelkästään liitekartalla johon tehdään tarvittavat merkinnät

Tilatuki

- Tilatuen lisäosa leikataan 30 %
 - Maitopalkkion ja sonnipalkkion osalta
- Tasaosan arvon korotus €/ha

Alue	2010	2011
A	246,60	248,60
B ja C1	195,84	202,50
C2-C4	152,67	167,98

Modulaatio 2011 9 %

Valkuais- ja öljykasvipalkkio

- Tukikelpoiset öljykasvit
 - Syys- ja kevättrypsi
 - Syys- ja kevättrapsi
 - Auringonkukka
 - Öljypellava, öljyhamppu ja ruistankio
- Tukikelpoiset valkuaiskasvit
 - Peltoherne (ruoka ja rehuherne)
 - Härkäpapu
 - Makea lupiini

Valkuais- ja öljykasvipalkkio

- Tukikelpoiset seoskasvustot
 - Peltoherneen, härkäpavun tai makean lupiinin, sekä viljan seoskasvustot
 - siemenseoksen painosta alle 50 % viljan siemeniä
 - Siemenseos pystyttävä osoittamaan esim. lohkokirjanpito

Valkuais- ja öljykasvipalkkio

- Palkkioon oikeutettu ala vähintään 10 % peltoalasta
 - Mukaan ei lasketa yli 5v. viljelykierron kasveja
 - ruokohelpi
 - marjapensaat ja hedelmäpuut
 - taimitarhat ja koristekasvit
- Tukitaso noin 50 €/ha

Teuraskaritsan laatupalkkio

- Uusi tukimuoto vuosille 2011-2013
- Eläintenpitäjän on oltava rekisteröity
- Eläinmäärät ilmoitettava lammaskaritsarekisteriin
- Teuraspalkkiojärjestelmään ilmoittaudutaan lomakkeella 177 = osallistumisilmoitus
 - Lähetetty tiloille tammi-helmikuun vaihteessa
 - Hakemus on voimassa toistaiseksi
 - Haku päättyy 29.4.
 - Hallinto poimii lammaskaritsarekisteristä tukikelpoiset eläimet

Tukikelpoinen teuraskaritsa

- Enintään 12 kk ikäinen lammas, joka ei ole karitsoinut, on korvamerkitty ja rekisteröity
- Teuraspaino vähintään 18 kg
- Tilallapitoaika: karitsan tulee olla tilalla vähintään 30 vuorokautta teurastusta edeltävien 50 vuorokauden aikana
- Teurastettu 1.1.2011 tai sen jälkeen
- Arvioitu palkkio 23 €/eläin
- Maksetaan kalenterivuoden päätyttyä

EU:n nautaeläinpalkkiot

- Osallistumisilmoitus voimassa toistaiseksi
- Jos ei, palkkio haetaan lom. 144
- Maksetaan kahdessa erässä
- 1. erä aikaisintaan saman vuoden joulukuussa
 - 2. erä seuraavan vuoden keväänä
 - 1. erän määräytymisjakso 2011 on 1.1.- 15.9.
 - tukivuoden 2010 määräytymisjakso oli 1.1. - 30.6.
 - 2. erän määräytymisjakso 2011 on 16.9.-31.12.

EU:n nautapalkkiot

- Emolehmä
 - Liharotuinen tai vähintään 50%:sti liharotuinen
 - Tavanomainen tuotantotapa
 - Vähintään kerran poikinut
 - Jatkossa poikimisvaatimus (kerran 3 vuodessa)
 - Nautarekisterissä käyttötapa ”emolehmä” (=2)
- Emolehmähieho
 - Liharotuinen tai vähintään 50%:sti liharotuinen
 - Vähintään 8 kk ikäinen, mutta alle 4-vuotias
 - Ei käyttötapavaatimusta nautarekisterissä

EU:n nautapalkkiot

- Sonnit ja härät
 - lihantuotantotarkoitukseen kasvatettu
 - 6 kk - 22 kk
 - ei erillistä käyttötapaavaatimusta nautarekisterissä
- Ei varsinaista tilallapitoaikaa
 - Jokainen pitopäivä kerryttää ey
 - 365 päivää on yksi vuosi
 - Eläinyksiköt suoraan rekisteristä
 - Emolehmät ja emolehmähiehot: 1 eläin/v = 1 ey
 - Sonnit ja härät: 1 eläin/v = 0,6 ey

EU:n uusi ohjelmakausi alkaa 2014

- Ympäristötuki
 - Kahden vuoden jatkoaika, 2014 keväälle
 - Samoilla lisätoimenpiteillä, ei voi vaihtaa
- LFA
 - Uudet sitoumukset 2012
 - Uusi ohjelmakausi 2014 mahdollisesti annetaan uudet sitoumukset
 - mahdollista irtautua ilman takaisinperintää, mikäli ei voi sitoutua muuttuneisiin ehtoihin

Eläinten hyvinvointituki EHT

- Tuen ehtoihin esitetty muutoksia
 - Saattavat tulla voimaan 2012
 - Aiemmin annettu sopimus korvattaisiin uudella 2012
- Tukea voivat hakea nauta- ja sikatilat
 - Eivät villisikatarhat
 - **Suositus:** vuonna 2011 annettavissa sitoumuksissa ei valittaisi lisäehtoja

Jonopeltojen tukikelpoisuuden hakumenettely

- Luodaan järjestelmä joka mahdollistaa lähes koko valtuuden käyttämisen (18 300 ha)
- Tukioikeuden hakumenettelystä tiedot on hankittava itse (ei postitusta tiloille)
 - Maaseudun tulevaisuus
 - Netti, ely-keskus, kunta, neuvojat
- Keväällä ei voida olla varmoja kuka saa tukikelpoista alaa ja minkä verran
 - Ensisijaisjärjestys, haetun / myönnetyn pinta-alan määrä

Onko tilalla peltoja joilla ei ole tukikelpoisuutta?

- Jos on, pitää selvittää minkä takia
 - Onko ns. jonopeltoja joita on ilmoitettu kuntaan 30.11.2004 lom. 175
 - Ilmoitettu jo tukihaussa keväällä 2003 tai 2004
 - Kunnasta pitää selvittää mikä on ollut peruste
- Tämä kaikki on varautumista tulevaan tukikelpoisuus hakuun
 - Haussa viljelijän pitää esittää perusteet
 - Kunnissa on nyt paremmin aikaa näiden selvittämiseen

Jonolohkot ryhmittäin		ha (yli 2 ha/tila)	tiloja (kpl)	ha, yht.
Kasvusääntölohkot YMP		8 125	1770	11 287
Jonolohkot 2-5 yhteensä		3 150	209	3 591
	2 v.2003 tai aikaisemmin raivattu lohko	2 453		2 815
	3 tuotantoon vapautunut LUEL-pelto	276		278
	4 tuotantoon vapautunut LUTU-pelto	41		50
	5 viljelemättömyyssitoumuksesta vapautunut pelto	381		449
Nuoret viljelijät jonolohkot 1,6 yhteensä		4 286	595	4 878
	1 vuoden 2004 raivio	2 960		3 450
	6 muu	1 325		1 428
Luomu jonolohkot 1,6 yhteensä		1 294	132	1 428
	1 vuoden 2004 raivio	694		862
	6 muu	600		566
YMP- ja LFA-kans.lisäosa kotieläintilat jonolohkot 1,6 yhteensä		5 253	775	6 097
	1 vuoden 2004 raivio	3 881		4 481
	6 muu	1 372		1 616
Muut jonolohkot 1,6 yhteensä		7 026	597	7 711
	1 vuoden 2004 raivio	2 238		2 769
	6 muu	4 788		4 942
Kaikki yhteensä		29 133	4 078	34 993

Ympäristötuki ja LFA

- Päätyvät sitoumukset voidaan uusida
- 2007 sitoutunut voi hakea tukikelpoisuutta, kun haettavaa alaa yli 2 ha
 - Mukaan lukien 2008 – 2010 tukikelpoiseksi saadut alat
 - Ei lasketa mukaan kuitenkaan minään vuonna yli 65 vuotiailta tulevia, eikä uusjakolohkoja
 - Tehtävä uudet Ymppä ja LFA sitoumukset
 - uudet sitoumukset on tehtävä kirjallisena (lomakkeet 213, 111A ja 176A)
 - muuten voi hakea sähköisesti

Uusi Ympäristötuki sitoumus

- Sitoumuksen lisätoimenpiteitä ei voi vaihtaa
- Lisäksi voi valita yhden uuden lisätoimenpiteen
- Lisänä tulee LHP sitoumus
 - Koko sitoumusaika vähintään 5 % (väh. 0,5 ha)
 - Jos ei anna LHP sitoumusta, LHP tukea ei makseta sitoumusaikana vaikka sitä ilmoittaisi

Tukikelpoisuuden kasvu?

- Tilan pitää täyttää kaikissa tilanteissa valittujen lisätoimenpiteiden ehdot
 - Nykyinen tukikelpoisuusala
 - Kasvava tukikelpoisuusala
- Viljelyn monipuolistaminen
 - Ehtojen on täytyttävä nykyisellä ja tulevalla alalla
 - muistettava kasvikohtainen 40 % katto
 - nurmien minimivaatimus 10%
 - Samaa kasvia saa viljellä samalla lohkolla vain 2 vuotta peräkkäin
 - poikkeus nurmi ja kumina 3 vuotta

Tukikelpoisuuden kasvu?

- Tukikelpoisuuden saanti selviää syksyllä
 - Uusilla lohkoilla kasvin ensimmäinen viljelyvuosi
- Typpilannoituksen tarkentaminen
 - Otetaan typpinäytteitä riittävästi
 - maksimialan mukaan
- Kasvipeitteisyydestä päätettäessä syksyllä, on tukikelpoisuuden mahdollinen saanti todennäköisesti selvillä

Tukikelpoisuuden vaihto

Ympäristötuki ja LFA

- Vaihdeettava peruslohko on ilmoitettu tukihakemuksella edellisenä vuonna
- Tukikelpoisuus vaihdetaan pois koko peruslohkolta
 - Vain omistuksessa olevat lohkot
- Vähimmäisala vaihdossa 1,00 ha
- Mahdollista tehdä lohkolle, jolla on lietelannan sijoittamista koskeva erityistukisopimus
 - Ei muilla erityistukisopimusaloilla

Ympäristötuen muutokset

- Monimuotoisuuspeltoa ei saa perustaa suorakylvämällä nurmeen
- Riistapeltoja ei saa perustaa lähelle vilkasliikenteistä tietä
 - Yli 3000 autoa vuorokaudessa
- Silkkiunikko poistuu maisemakasvien listalta 2012

Luomun sopimusmuutos

- Koko sopimusalalla voi olla nurmikasveja
 - Jos yhteistyösopimus rehun tuottamisesta tilalle, jolla on luonnonmukaisen kotieläintuotannon sopimus
- Sopimuksen voi tehdä kesken sitoumuskauden
- Yhteistyösopimuksesta on toimitettava kopio ELY-keskukseen

Luonnonhoitopellot

- Perustettava viimeistään 30.6
- Kasvinsuojeluvälineiden käyttö kielletty aina hakuvuonna
- Erityistukisopimusaloista vain luomulle maksetaan tämä tuki
- Ympäristötuki maksetaan enintään 15%:lle ympäristötukikelpoisesta alasta
- Jos peltoalaa on ilmoitettu LHP yli 15%, ylimenevä osa katsotaan viherkesannoksi

LHP nurmi

- Perustaminen ilman suojaviljaa
 - Ehtojen mukaan sallittua, mutta ei suositeltavaa
 - rikat saavat vallan – heinää heikosti – hylätään
 - Monivuotisten nurmi- ja heinäkasvien siemenillä
 - Enintään 20 % typensitojakasvien siemeniä
- Voi olla myös vanhoja nurmia
- Suositeltavaa perustaa suojaviljan kanssa
 - Perustamisvuonna ilmoitetaan viljana
 - Saadaan käyttää kasvinsuojeluaineita

LHP nurmi, hoito

- Niitto joka kolmas vuosi
 - Jos on rikkakasveja, niitto joka vuosi
 - Suositus, joka vuosi niitettävä
- Niittojätteen saa korjata ja hyödyntää
- Laidunnus sallittu, kunhan nurmipeitteisyys säilyy
- Pensaiden ja puiden kasvu alueella on estettävä
- Vähintään 2 vuotta samalla lohkolla

Viherkesanto

- Kaikki 15% ylimenevä LHP nurmi katsotaan viherkesannoksi
- Ympäristötukikelvottomia peltoja ei voi ilmoittaa LHP nurmina, vaan viherkesantona
- Niitto 31.8 mennessä vuosittain
- Saadaan päättää kemiallisesti syksylläkin
- Voivat olla yksi tai monivuotisia
- Taloudellinen hyödyntäminen sallittua
- Viherkesannoille ei makseta ympäristötukea

Viherlannoitusnurmi

- Perustamiseen käytetyn siemenen painosta väh. 20% typensitojakasvien siemeniä
- Vanhat nurmet ei kelpaa, aina pitää perustaa
- Saman alan voi ilmoittaa enint. 2 v viherlannoitusnurmena
 - Seuraavana vuonna sato pitää korjata
- Voidaan päättää mekaanisesti tai kasvinsuojeluaineilla
- Enint. 50% tukikelpoisesta alasta
- Maksetaan Ymppä ja LFA

Valvonnoissa esiintulleita ongelmia

- Monimuotoisuuskartoitus
 - Pitää olla tehtynä kaikilla tiloilla
 - Tehdään lomakkeelle 219 ja peruslohkokartalle
- Pientareet ja suojakaistat
 - Piennar vähintään 1 metri
 - Suojakaista vähintään keskimäärin 3 metriä
 - Ei saa muokata, lannoittaa eikä käyttää kasvinsuojeluaineita
- LHP peltojen ongelma
 - Kasvaa rikkaruohoja eikä ilmoitettua kasvia

Viljavuustutkimus

- Tehtävä 5 vuoden välein
 - Puutarhakasveilla 3 v välein
 - Monivuotisia puutarhakasveja perustettaessa enintään 2 v vanha
 - Näyte/peruslohko, jos lohko väh. 0,50 ha
 - Jos lohko yli 5 ha, näyte jokaista alkavaa 5 ha kohti
 - Jos lohko on alle 0,50 ha, näyte jokaista alkavaa 2 ha kohti
 - Pienet lohkot voidaan yhdistää maalajista ja sijainnista riippumatta
 - Ei saa yhdistää viereisen yli 0,50 ha lohkon kanssa

Viljavuustutkimus

- Pitää olla kaikista viljelyssä olevista pelloista
 - Myös ympäristötukikelvottomista
- Kun otetaan uusia vuokrapeltoja, kesantoja tai LHP nurmia viljelyyn
 - Näyte pitää ottaa sen kasvukauden aikana, jona viljely aloitetaan
 - Kun ensimmäisenä viljelyvuotena ei ole viljavuustutkimuksen tuloksia käytettävissä käytetään maalajina **Aitosavi** ja fosforilukuna **10**

Typpilannoituksen tarkentaminen

- Analyysit on tehtävä joka kevät ennen kylvöjä
- Yli 30 % ympäristötukikelpoisesta alasta
 - puutarhakasvit ja siemenmaustealat pois lukien
 - yksi näyte voi edustaa enintään 5 ha
- Näytelohkojen etusijajärjestys
 - Levitetty lantaa edellisenä syksynä
 - Esikasvina nurmi, palkokasvi
 - Vapaasti viljelijän valittavissa

Typpilannoituksen tarkentaminen

- Kaikista näytteistä on analysoitava liukoinen kokonaistyyppi
- Lisäksi ammoniumtyppimääritys tehtävä seuraavilta lohkoilta
 - Levitetty lantaa edellisenä syksynä
 - Peltoon on muokattu runsas vihermassa
 - Lohkolla kasvanut voimakkaasti lannoitettu erikoiskasvi
 - Lohko on erittäin runsasmultainen, erm

Viljelyn monipuolistaminen

- Yhtä kasvilajia enintään 40 %
 - Nurmea pitää olla vähintään 10 %
- Samaa kasvia saa viljellä samalla lohkolla vain 2 v peräkkäin
 - Poikkeus nurmi ja kumina 3 vuotta
 - 10 % osalla nurmesta ei ole ikävaatimusta, voi olla yli 3 vuotta samalla lohkolla
 - voi olla 15 % saakka, jos on LHP nurmia, turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely tai ravinnekuormituksen tehostettu vähentäminen

Täydentävät ehdot

- Käytännössä kaikkien tukien ehtona
- Koskee kaikkea maatalousmaata, myös tukikelvottomia aloja
- Noudatettava koko kalenterivuoden ajan
- Lohkon hallinnan muuttuessa vastuu on alkuperäisellä hakijalla
 - Vuokrasopimuksen katko vuodenvaihteeseen

Viljelyn pellon kunto

- Hyvän maatalouskäytännön mukaisesti
 - Muokkaus, lannoitus ja kylvö
 - tasainen kasvusto
 - Kasvinsuojelusta huolehtiminen
 - Pyrittävä korjuu- ja markkinakelpoiseen satoon
- Viljelykiertovaatimus
 - Kahta eri viljelykasvia, hoito- tai käyttömuotoa

Maaperän suojeleminen eroosiolta

- 60 cm:n levyinen muokkaamaton piennar
 - Valtaojien ja vesistöjen varsilla
 - Ei lannoitteita
 - Ei kasvinsuojeluaineita
 - erityisistä syistä rikkakasveja voi torjua pesäketorjuntana
- Hoidettu viljelemätön pelto
 - Säilytettävä hyvässä kunnossa
 - Pidettävä pääsääntöisesti kasvipeitteisenä
 - Saa hyödyntää taloudellisesti

Hukkakaura

- Hukkakaura ongelma huomioitava viljelysuunnitelmaa tehdessä
 - Ruiskuttaen vai kitkemällä
 - Viljelykierto
- Torjuttava aina kun ilmenee
 - Tarkista uudet vuokrapellot
- Torjuntasuunnitelman tekeminen (kirjallinen)
 - Noudatetaan suunnitelmaa
- Vältetään ensimmäistä sanktiota

Kasvinsuojeluaineet

- Käytetyt kasvinsuojeluaineet
 - Suomessa hyväksytyjä
- Käytetty ohjeiden mukaisesti ja merkittävät tiedot lohkokirjanpitoon
- Asianmukainen varastointi/säilytys
 - Alkuperäispakkauksissa
 - Erillään elintarvikkeista ja rehuista
 - Kuiva lämmin oma tila – ei lasten ulottuvilla
 - Jos lattiakaivo - nesteiden alla allas
 - Myrkylliset lukitussa tilassa

Pellon vuokraus ja tukioikeussiirrot

Uusi maanvuokralaki 1.2.2011
Vuokrasopimukset ja tukihaku
Tukioikeussiirrot

Pidemmät vuokra-ajat

- Rakennetun viljelmän vuokra, johon kuuluu rakennuksia
 - Enintään 25 vuotta
 - Tehtävä kirjallisesti
- Maatalousmaan vuokra koskee vain peltoa
 - Enintään 20 vuotta
 - Suullinen enintään 2 vuotta
- Mikäli vuokrasopimuksessa ei ole mainittu aikaa, sopimus katsotaan tehdyksi 2 v

Maanvuokrasopimus

- Kirjalliseen vuokrasopimukseen on otettava kaikki sopimusehdot
 - Ehto, jota ei ole sopimuksessa, on mitätön
- Vuokranmaksu on määrättävä rahana
 - Voi kuitenkin olla 0 €
- Ei jatkosopimuksia – jos enimmäisaika ylittyy voidaan katsoa, että sopimus on mitätön
- Kaikkien omistajien allekirjoitettava, tai valtakirjalla

Irtisanominen

- Pellonvuokrasopimuksessa olevat irtisanomisehdot ovat täysin sitovat
 - Koskee myös vanhoja voimassaolevia vuokrasopimuksia
 - Ennen 1.2.2011 tehdyssä sopimuksessa oleva ehto, on nyt sitova
- Ehto on oltava sopimuksessa
- Esim. sopimus tehdään 10 v mutta sopimuksessa irtisanomisehto – voidaan irtisanoa vaikka heti ensimmäisenä vuonna

Vuokralainen voi irtisanoa

- Jos tästä on otettu ehtoja pellovuokrasopimukseen
- Irtisanomisesta on ilmoitettava kirjallisesti
- Ilmoituksessa pitää ilmetä
 - Päättymisajankohta
 - Irtisanomisperuste
- Irtisanominen on toimitettava todistettavasti
- Jollei irtisanomista ole suoritettu laissa säädetyllä tavalla, on se tehoton

Irtisanomisaika

- Vuokra-aika yli 2 vuotta
 - 3 kk irtisanomisesta lähinnä seuraavan kuukauden alusta
 - Irtisanotaan 16.3. loppuu 1.7.
- Lyhyempi sopimusaika
 - 2 viikon kuluttua
 - Irtisanotaan 16.3. loppuu 31.3.

Rikkooko kauppa vuokrasopimuksen?

- Jos vuokrasopimuksessa on irtisanomisehto koskien myyntiä tai yleinen irtisanomisehto
 - Vuokrasopimus päättyy
 - Irtisanominen on kuitenkin tehtävä oikein, muuten tehoton
- Jos vuokrasopimuksessa ei ole tällaisia ehtoa
 - Kauppa ei edelleenkään riko vuokrasopimusta

Vuokranantaja voi purkaa sopimuksen

- Vuokraoikeus tai sen osa on siirretty toiselle sopimuksen vastaisesti
- Vuokralainen laiminlyönyt vuokranmaksun
 - Kehotuksen jälkeen 1 kk kuluessa ei ole maksanut
- Vuokralaisen laiminlyönnit
 - Kunnossapito velvollisuus
 - Käyttänyt sopimuksen vastaisesti vuokra-alueita
 - Kehotuksen jälkeenkään ei ole korjannut toimintaansa

Vuokranantaja voi purkaa sopimuksen jos

- Vuokralaisen omaisuus luovutetaan konkurssiin
 - Vuokranantaja vaatii konkurssin alkamisen jälkeen aiheutuvien velvollisuuksien täyttämistä
 - Konkurssipesä ei ole tähän sitoutunut

Vuokralaisella on oikeus purkaa jos

1. Vuokra-aluetta ei luovuteta sovittuna ajankohtana
2. Viranomaisten päätös tai määräys estää tai vaikeuttaa
 - Vuokralainen ei ole tiennyt
3. Vuokra-alue ei ole sopimuksen mukaisessa kunnossa
4. Vuokra-alueen kunto ei vastaa käyttötarkoitusta
5. Vuokranantaja laiminlyö täyttää sitoumuksen

Vuokralaisella on oikeus purkaa

- Kohtien 3 – 5 tapauksissa
 - Vuokra-alue ei ole sopimuksen mukaisessa kunnossa
 - Vuokra-alueen kunto ei vastaa käyttötarkoitusta
 - Vuokranantaja laiminlyö täyttää sitoumuksen
- Vuokralaisen on pitänyt kehottaa vuokranantajaa korjaamaan laiminlyönnit
 - Tai puutteellisuutta ei voida korjata

Vuokrasopimuksen purkaminen

- Vuokrasopimus päättyy välittömästi jos sopimus puretaan
- Purkuilmoitus on oltava kirjallinen ja se pitää toimittaa todistettavasti

Kuolemantapauksen vaikutus

- Jos vuokrasopimus voidaan siirtää toiselle vuokranantajaa kuulematta, on vuokraoikeus perinnöllinen – pysyy voimassa
- Jos vuokrasopimus ei ole vapaasti siirrettävissä, perillisten on ilmoitettava halukkuudestaan jatkaa sopimusta
 - Ilmoitus tehtävä 3 kk kuluessa kuolemasta
- Vuokranantajan kuolemantapauksessa vuokrasopimus jatkuu ja sitoo kuolinpesää

Vuokrasopimuksen ilmoittaminen

- Kuntaan ei enää tarvitse toimittaa kopiota
- Pellon hallinta on edelleen tuen edellytys
- Hallinta todetaan kasvulohkolomakkeelta sarake X
 - O = omistuksessa
 - V = vuokrattu kirjallisesti
 - S = vuokrattu suullisesti
 - lisäksi ilmoitetaan vuokranantajan nimi

Vuokrasopimuksen tarkistus

- Kunta voi pyytää vuokrasopimuksen
- Valvonnan yhteydessä tarkistetaan
 - Kirjallinen vuokrasopimus
 - Suullisesta vuokrasopimuksesta pitää olla muistiinpanot paperilla, josta ilmenee
 - vuokranantaja
 - vuokraaja
 - sopimusaika (enintään kaksi vuotta)
 - vuokrauksen kohteena olevat pellot ja pinta-ala

Vuokrasopimus on toimitettava

- Jos niin erikseen ohjeistetaan
 - Yli 65 vuotiaalta tulevat lohkot, joita haetaan Ympäristö- ja LFA tukikelpoiseksi
- Ely-keskuksiin toimitettavat ympäristötuen erityistukisopimukset

Tukioikeuksien hallinnan siirrot

- Tukioikeuden hallinta voidaan siirtää vain vastaavan peltoalan mukaisesti
- Hallinnan siirto on aina todettava
 - Kopio kasvu- ja peruslohkolomakkeesta
 - Kopio vuokrasopimuksesta
 - Selvitys suullisesta vuokrasopimuksesta
 - tukioikeuden siirtolomakkeella 103B
 - erillisellä paperilla

Vuokraus ja tukioikeussiirrot

- Varmista kun teet vuokrasopimusta, että tukioikeudet on/tulee vuokraajan hallintaan
- Tukioikeuden omistus on vuokraajan hallinnassa = ok
- Tukioikeuden omistus on maanomistajalla
 - Tukioikeuden hallinta palautuu aina vuokrakauden päätyttyä vuokraajalle
 - Vuokrasopimusta jatketaan
 - Tukioikeuden hallinnan siirto pitää tehdä uudestaan

Näin onnistut

- Tiedä minne olet menossa
 - Suunta on tärkeämpi kuin vauhti
- Innostu
 - Ellet pidä siitä mitä teet – tee jotain muuta
- Ole rohkea
 - Ole omaperäinen. Erotu massasta
- Lennä oikeassa parvessa
 - Parhaat neuvot saat tekijöiltä, et arvostelijoilta
- Ajattele myönteisesti
 - Ajatukset on energiaa, joka vetää puoleensa itsensä näköisiä tapahtumia